

menlignelig beregning af leveomkostningerne, bl.a. fordi visse lande har delvis naturaløkonomi. Størrelsen af reintegrationsbistanden vil derfor for nogle landes vedkommende til dels skulle fastsættes på baggrund af et skøn. Der vil blive fastsat et mindstebeløb for størrelsen af reintegrationsbistanden. Det vil endvidere blive fastsat, at reintegrationsbistanden for den enkelte udlænding ikke kan nedsættes i den periode, hvori bistanden ydes.

3.5. Projekter.

Efter § 86, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik kan en udlænding i stedet for hjælp til etablering tilbydes arbejde ved et bistandsprojekt i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Denne mulighed er endnu ikke blevet anvendt i praksis. Da muligheden for ansættelse på et projekt kan være et væsentligt element i forbindelse med reintegrationen i hjemlandet, bør indsatsen på dette område forstærkes betydeligt.

Selvom en udlænding opnår ansættelse ved et bistands-, reintegrations-, genopbygningsprojekt eller lignende, vil der kunne være behov for midler til den umiddelbare genetablering i hjemlandet. Det foreslås derfor, at muligheden for at opnå ansættelse ved et projekt bliver et supplement til etableringshjælpen i stedet for et alternativ.

Der findes endvidere at være behov for en tættere kontakt mellem Udenrigsministeriet og Indenrigsministeriet eller den myndighed, organisation eller forening, som ministeriet har overladt rådgivningsopgaven til, vedrørende mulighederne for at tilbyde arbejde ved et projekt. Det foreslås derfor, at Udenrigsministeriet skal give Indenrigsministeriet eller den pågældende myndighed m.v. underretning ved etablering af projekter i udlandet.

Den danske regering og danske hjælpeorganisationer har iværksat udviklingsprojekter i en række lande. Ved nogle af disse projekter vil der – under iagttagelse af de normale krav og procedurer for forberedelse og gennemførelse af sådanne projekter – være mulighed for at ansætte velkvalificerede personer som led i de pågældendes repatriering. Vejledning om muligheden for at opnå ansættelse på projekter indgår i den almindelige vejledningsforpligtelse efter § 5.

Det foreslås på denne baggrund, at kommunalbestyrelsen, hvis en udlænding i forbindelse med ansøgning om hjælp til repatriering udtrykker ønske om at arbejde på et bistands-, reintegrations-, genopbygningsprojekt eller lignende, skal rette henvendelse til Indenrigsministeriet eller den myndighed, organisation eller forening, som ministeriet har overladt rådgiv-

ningsopgaven til, der i samarbejde med Udenrigsministeriet skal undersøge, om den pågældende kan tilbydes arbejde ved et projekt i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Der vil kunne tilbydes arbejde ved både danske og andre bistands- og udviklingsprojekter, herunder projekter ledet af internationale organisationer som eksempelvis FN's Flygtningehøjkommissær (UNHCR) eller International Organisation for Migration (IOM). Der vil eventuelt kunne være tale om arbejde som led i disse organisationers repatrieringsprogrammer i forskellige lande. Den individuelle støtte til repatriering vil således for nogle landes vedkommende kunne ses i sammenhæng med mulighederne for dansk bistand til lande, hvortil repatriering finder sted. Danida har i en årrække støttet repatrieringsprogrammer tilrettelagt af UNHCR, IOM og andre hjælpeorganisationer.

3.6. Fortrydelsesret

Nogle af de personer, som vender tilbage til deres hjemland, fortryder repatrieringen. Grundene hertil kan være, at de økonomiske, sociale og kulturelle forhold i hjemlandet har ændret sig. Desuden kan der i visse tilfælde forekomme chikane eller direkte forfølgelse af personer, som vender tilbage til hjemlandet efter en periode i eksil. De nævnte forhold må antages at medføre, at nogle ikke ville vælge at repatriere, hvis der ikke var mulighed for i en periode at bevare opholdstilladelsen i Danmark.

Der blev derfor ved repatrieringsordningens ikrafttræden i august 1993 indført en tidsbegrænset ret til at bevare opholdstilladelsen i Danmark.

En af de største hindringer for repatriering er, at der kan være for kort tid til at træffe den endelige beslutning om at repatriere, idet det ofte tager lang tid at genetablere sig i hjemlandet. Den nuværende fortrydelsesret er på 6 måneder for personer, der har opholdt sig i Danmark i mindre end 6 år, og på 12 måneder for personer, der har opholdt sig i Danmark i mere end 6 år. Den forholdsvis korte fortrydelsesret kan have den virkning, at en del vælger at anvende fortrydelsesretten, inden fristen udløber.

Det foreslås på den baggrund, at der i udlændinge-loven indføres en generel forlængelse af fortrydelsesretten til 12 måneder kombineret med en regel om, at pågældende i perioden herefter og indtil der er forløbet yderligere 12 måneder fra udrejsen, kan ansøge om, at opholdstilladelsen ikke skal anses som bortfaldet. Ansøgningen skal imødekommes, hvis den pågældende angiver en rimelig begrundelse for at udskyde endelig stillingtagen til spørgsmålet om fortrydelse eller en rimelig begrundelse for, at den pågæl-